

Foto: Peter de Graaff

Europees DRUID-onderzoek naar alcohol, medicijnen en drugs in verkeer afgerond 'Weggebruiker wijzen op gevaren van alcohol-drugscombinaties'

Eén joint of één biertje: het hoeft nog niet te leiden tot een aanzienlijke risicoverhoging in het verkeer. Maar als men beide genotmiddelen combineert en vervolgens gaat autorijden, kan het ongevalsrisico 200 keer groter worden. Ook het gecombineerd gebruik van verschillende soorten drugs brengt zeer hoge ongevalsrisico's met zich mee. Dit blijkt uit het Europese onderzoek DRUID naar alcohol, medicijnen en drugs in verkeer. Ook de SWOV nam deel aan dit grootschalige project, waarvan de resultaten afgelopen september in Keulen werden gepresenteerd. Er is ook onderzocht hoe, met wetgeving en handhaving, het drugsgebruik in het verkeer kan worden tegengegaan. Conclusie: de wetgeving zoals die nu in Nederland in de maak is, biedt perspectief.

Vijf jaar lang hebben overheden, onderzoeks- en handavingsinstellingen van dertien EU-landen onderzoek uitgevoerd. Hoeveel automobilisten rijden er in de EU met (te veel) drank, drugs en/of medicijnen? Hoe verhouden de EU-landen zich tot elkaar? Hoe gevaarlijk is het? Moet er wetgeving komen en valt die wetgeving te handhaven? Zijn er goede testers voor de politie beschikbaar? Allemaal vragen waar nu antwoorden op zijn gekomen.

Resultaten voor Europa

Het kaartje op de volgende pagina laat zien dat het totale gebruik van psychoactieve stoffen in Zuid-Europa en België boven het EU-

gemiddelde ligt. Er bestaan echter regionale verschillen. In Noord-Europa is het gebruik van slaapmiddelen en zware pijnstillers hoger dan in de rest van Europa, maar het alcohol- en drugsgebruik ligt weer lager. In de Zuid-Europese landen is het gebruik van drugs, alcohol en de geneesmiddelengroep benzodiazepines hoger dan in de rest van Europa.

Hoewel automobilisten uit de Oost-Europese landen een zeker imago hebben als het om drankgebruik gaat, is het gebruik van alcohol (en overige psychoactieve stoffen) in deze landen relatief laag. Onder het communistische bewind heeft er in deze landen jarenlang een

zeer strikte limiet gegolden, waarop even strikt werd gehandhaafd. Het is goed mogelijk dat we dat effect nu nog terugzien. Het gebruik van psychoactieve stoffen in West-Europa ligt over het algemeen gelijk aan het Europese gemiddelde.

Nederland: alcohol nog steeds probleem nr. 1

De Nederlandse automobilist doet het in vergelijking met de overige EU-landen relatief goed: 0,7% rijdt in Nederland met te veel drank op, terwijl het EU-gemiddelde op 1,5% ligt. En ook medicijnen, heroïne en cocaïne komen in het Nederlandse verkeer minder vaak voor dan gemiddeld in de EU.

Maar hoe gering 0,7% ook lijkt, in de praktijk betekent dit nog altijd dat bij naar schatting 20% van de verkeersdoden in Nederland alcohol in het spel is: in 17% van de gevallen gaat het alleen om alcohol en in 3% van de gevallen om het gecombineerd gebruik van alcohol en drugs. Alcohol is in ons land van alle psychoactieve stoffen dus nog steeds probleem nummer 1. Daarnaast zien we ook dat er in Ne-

derland iets vaker met cannabis en amfetamine op wordt gereden dan gemiddeld in de andere landen.

Risicoverhoging door combinaties

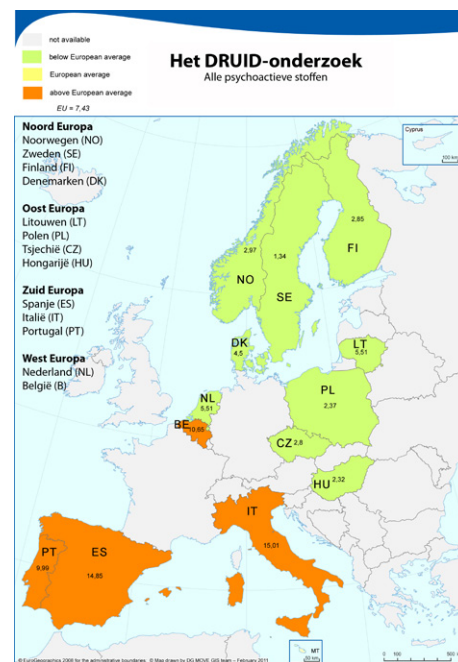
Cannabis alleen geeft slechts een beperkte risicoverhoging, vergelijkbaar met een bloedalcoholpromillage van 0,1 tot 0,5. Bij amfetaminen zien we een veel grotere toename van de ongevalskans: 5 tot 30 keer. Hetzelfde geldt voor een alcoholpromillage van 0,8 tot 1,3. Een alcoholpromillage van 1,3 of meer geven extreem grote risicoverhogingen van 20 tot 200 keer! Bij slaap- en kalmeringsmiddelen ligt de risicoverhoging tussen de 2-10 keer, vergelijkbaar met een alcoholpromillage van 0,5 á 0,8 promille. Gecombineerd drugsgebruik – met een andere drug of met alcohol – vergroot de kans op een ernstig ongeval tot wel 200 keer. Dit geldt zowel voor harddrugscombinaties als voor ‘de joint met het biertje’. Dat ook deze laatstgenoemde combinatie gevaarlijk is, is niet algemeen bekend.

Drugswetgeving en handhaving

Het DRUID-onderzoek richtte zich ook op de praktische bruikbaarheid, betrouwbaarheid en kosteneffectiviteit van verschillende speekseltesters om drugsgebruik op te sporen. Hoewel de

onderzochte testers niet alle afzonderlijke drugs in het speeksel kunnen opsporen, bleken zij wel geschikt om als voorselectiemiddel te gebruiken: de speekseltest geeft aan óf een automobilist ‘heeft gebruikt’, waarna de bloedproef moet uitwijzen hoeveel er is gebruikt. Het lijkt op de beginjaren van de alcoholcontroles met het blaaspipje, gevolgd door een gedetailleerde ademanalyse op het politiebureau. Ook dat was een acceptabele manier om met de bestrijding van alcohol in het verkeer te beginnen, terwijl de technische verfijning van de opsporingsmiddelen gewoon doorging.

Naast handhaving zou goed zijn als er nu al gerichte voorlichting wordt gegeven over de risico's van - vooral - het gecombineerd gebruik van alcohol en drugs, in welke samenstelling dan ook. Dus geen ‘joint met een biertje’ en dan aan het verkeer deelnemen.

Aan het DRUID-onderzoek, dat in 2006 van start ging, hebben in totaal negentien EU-landen meegedaan. Voor Nederland deden de SWOV, de Universiteit van Maastricht, de Rijksuniversiteit Groningen, TNO, het NFI, het KLPD en zes politieregio's mee: Groningen, Amsterdam Amstelland, Gelderland-Zuid, Twente, Tilburg en Hollands Midden.

Alle onderzoeksresultaten zijn te downloaden op www.druid-project.eu.